

Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntöryhmän 31.1.2020 kokouksen pöytäkirja

Aika 31.1.2020 klo 12.30 - 14.00
Paikka Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, nh. Katariina

Jäsenet

Nimi
Yli-Vakkuri Laura, puheenjohtaja
Eskola Paulina, varapuheenjohtaja
Fahmy Sara, UM
Juslén Jenni, Poliisihallitus
Kariuki Peter, ETNO
Karjalainen Virpi, SM/RVLE
Lyytikäinen Sonja, SM/HKO
Martin Pekka, Migri
Montin Sanna, SM/MMO
Pennanen Jyrki, SM/Sita
Suomi Juha-Pekka, TEM
Tallroth Paulina, OM
Törmälä Ville, Tulli
Vahtera Sonja, SM/PO
Vallinheimo Kirsti, VM

Routti-Hietala Nina, sihteeri
Virtanen Sanna, sihteeri

Similä Ville, SM/KVY, kutsuttu osallistuja
Mauriala Kristiina, SM/KVY, kutsuttu osallistuja
Saunamäki Iikka, SM/KVY, kutsuttu osallistuja

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 12.33.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Tilannekatsaus uuden ohjelmakauden valmisteluun

- EU-asetusehdotusten valmistelutilanne
- rahastojen sähköisen järjestelmän valmistelu

Annettiin tilannekatsaus EU-tason valmistelutilanteesta. Suomen puheenjohtajuuskaudella käynnistettiin kolmikantaneuvottelut parlamentin ja komission kanssa syksyllä 2019. Kolmikantaneuvottelut jatkuvat sekä sisältöasetusten että hallinnointia koskevan CPR-asetuksen osalta.

MFF-sopua tavoitellaan ensimmäisen kerran helmikuussa 2020.

KOM on toimittanut jäsenvaltiokohtaiset suositukset koskien ohjelmavalmistelu. Kansallinen ohjelmavalmistelu käynnistyy toimintaympäristön kartoituksella alkuvuodesta 2020.

Järjestelmähankkeesta annettiin lyhyt tilannekatsaus. SM on ensimmäisessä käyttöönottoeryhmässä VM:n vetämässä valtionavustusten kehittämishankkeessa (aiemmin DIVA-hanke). Käyttöönotto on hankesuunnitelman mukaan syyskuussa 2021.

5. Laki sisäasioiden rahastoista (liitteet 2-3)

- käsitellään lain ensimmäistä luonnosta

Työn pohjana on ollut kuluvan kauden säädökset. Todettiin pohdittavaksi laille nimiehdotus 'Laki sisäasioiden rahastojen hallinnoinnista ja käytöstä'.

1 § Soveltamisala

Terminologia muuttuu: jatkossa ei puhuta enää tuesta, vaan avustuksesta. Pyritään yleisesti viittaamaan valtionavustuslakiin. Mikäli DIVA-hankkeesta tulee muutostarpeita, ne huomioidaan myöhemmin.

Keskustelussa ehdotettiin 'Euroopan unionin sisäasioiden rahastot' lisäämistä ensimmäiseen momenttiin ja pohdittiin tulisiko lisäksi viitata kansalliseen valmisteluun. Lisäksi todettiin, että ensimmäisessä ja toisessa momentissa on jonkin verran päällekkäisyyttä ja että tekstiä voitaisiin näiltä osin virtaviivaistaa.

2§ Määritelmät

Todettiin, että määritelmien tarkempi läpikäynti jätetään myöhempään ajankohtaan. Määritelmät tulee tarkastaa rakennerahastoihin ja DIVA-hankkeen sanastotyöhön nähden.

3§ Ohjelma

Pykälässä säädettäisiin ohjelmista. Terminologia muuttuu jonkin verran.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että SM valmistelee ja VN hyväksyy ohjelman ennen kuin se toimitetaan komissiolle. Ohjelman muuttamista koskevia säännöksiä tarkastellaan vielä uudestaan, kunhan seurantakomitean rooli tarkentuu. Ohjelmien muuttamista koskevaa sääntelyä on muutettu nykyisen ohjelmakauden kuluessa siten, että ohjelmamuutoksia ei aina tarvitsisi hyväksyttävä VN:ssä. Tätä käytäntöä haluttaisiin jatkaa.

Pohdittiin, tulisiko ohjelma ja toimeenpanosuunnitelma määritellä 2 §:ssä.

Pohdittiin ohjelmien luonnetta ja sitä, miltä osin ne tulee hyväksyä VN:ssä. Todettiin, että VN:n hyväksyttäväksi on vietävä ne asiat, jotka sinne kuuluvat. Tutkitaan vielä mm. rakennerahastojen käytäntöjä, joiden hallinnointirakenne ja avustuksen kohteet tosin ovat hieman erilaiset ja saattaa johtaa erilaiseen ratkaisuun.

Pöytäkirja

SM204259

18.03.2020

00.01.05.00

SMDno-2019-572

Todettiin myös, että luonnostekstissä seurantakomitean rooli jää epäselväksi. Uuden CPR-asetuksen myötä seurantakomitean asema tulee vahvistumaan ja se jatkossa 'päättää' ohjelmasta. On pohdittu, että seurantakomitea päättäisi ohjelmamuutoksista.

Todettiin myös, että tulee tarkastella, onko asiassa sellaista, mikä kuuluu eduskunnan päätäntävaltaan.

4§ Ohjelman toimeenpanosuunnitelma

Toimeenpanosuunnitelmasta ei säädetä EU-säädöksissä, vaan se on rakennettu kansallisista tarpeista lähtien. Ehdotetaan, että tätä mallia jatketaan. Ehdotetaan, että sisäministeriö hyväksyy toimeenpanosuunnitelman. Huomioitava myös, että CPR-sääntelyn mukaan seurantakomitea ei jatkossa enää käsittele yksittäisiä hankkeita. Lähtökohtaisesti suunnitelma annettaisiin koko ohjelmakaudelle ja sitä tarkasteltaisiin puolivälissä.

Keskusteltiin rahavaliokunnan roolista ja todettiin, että asiaa täytyy vielä tutkia.

Pohdittiin, tulisiko asetuksenantovaltuudet kerätä omaan pykäläänsä säädöksen loppuun.

X§ Määrärahojen siirrot rahastojen välillä

Pykälä koskisi määrärahojen siirtoa rahastojen välillä, koska CPR mahdollistaa sen. Valmistelua jatketaan. Todettiin, että pykälä täytyy valmistella ja yhteensovittaa yhdessä muiden CPR-rahastojen kanssa.

5§ Hallintoviranomainen

'Vastuuviranomainen' vaihtuu 'hallintoviranomaiseksi'. 'Kirjanpito toiminto' on uusi merkittävä tehtävä, joka muistuttaa aiemman rahoituskauden (2007-2013) todentamisviranomaisen tehtävää. Jatkovalmistelu ja yhteensovittaminen rakennerahastojen kanssa on tarpeen. 'Kirjanpito toiminto' on syytä avata määritelmässä.

6§ Tarkastusviranomainen

Pykälää tulee vielä tarkastella muiden CPR-rahastojen kanssa. Tässä vain viitataan CPR-asetuksen 65 artiklaan. Periaate on, että tarkastusviranomainen on erotettava hallintoviranomaisesta.

Keskusteltiin terminologiasta: tehtäviä 'hoitaa' vai niistä 'vastaa' joku taho. Valmistelussa tässä on pyritty viittaamaan EU-lainsäädäntöön eikä toistamaan sen sisältöä. Asiaa voidaan avata enemmän HE:n perusteluissa.

7§ Yhteistyö

Pykälää tulee vielä tarkastella muiden CPR-rahastojen kanssa. Sisäasioiden rahastot kuuluvat kumppanuusperiaatteen piiriin, mutta eivät osaksi kumppanuussopimusta. Suomessa kumppanuusnäkökulma on jo isoilta osin huomioitu kuluvalle kaudella.

Pohdittiin tulisiko säätää erikseen kuulemismenettelyistä tai listata mahdolliset kumppanit tähän. Asiassa on kuitenkin jo olemassa olevaa EU-sääntelyä, niin asia jää vielä pohdittavaksi.

Todettiin, että selvimmin kumppanuus konkretisoituu seurantakomitean kautta.

8§ Seurantakomitea

Valtioneuvosto asettaa seurantakomitean. Tehtävien osalta viitattaisiin CPR:ään. Tällä hetkellä keskeisin kysymys tässä, että miten seurantakomitean rooli sovitetaan kansallisen päätöksentekoprosessiin.

Seurantakomitean jäseniin sovellettaisiin rikosvastuuta ja sen toimikausi päättyy, kun lopulliset tuloksellisuuskertomukset on hyväksytty. Työjärjestyksessä määrättäisiin kokouksista, mahdollisuudesta kuulla asiantuntijoita jne.

Keskustelussa todettiin mahdollinen tarve listata seurantakomiteaan kuuluvat tahot. Pohdittiin myös, että kun seurantakomitealle on jo EU-tasolla esitetty isompaa roolia ohjelman hyväksymiseen ja seurantaan, niin missä määrin on mahdollista, että sama elin valmistele ja seuraa.

Pidettiin hyvänä, että virkavastuut ovat selviä. Tämä on varmasti kysymys, joka pitää valmistella huolellisesti. Hyvää, että on huomioitu rikosoikeudellinen virkavastuu heti tässä vaiheessa.

On vielä auki, tuleeko rahastoille yksi yhteinen seurantakomitea vai kolme erillistä. Tätä ei ole vielä ratkaistu.

6. Muut asiat

- työryhmän päivitetty työsuunnitelma (liite 4)
- seuraava kokous

Todettiin päivitetty työsuunnitelma.

Todettiin, että aikatauluun saattaa vaikuttaa EU-tason eteneminen. Helmikuulle on ajateltu ylimääräistä kokousta, johon kutsuttaisiin TEM:n vastaavaa lakia valmistelevat henkilöt kuultavaksi. Mahdollisesti myös VM:n controller-toiminto. Jäseniä pyydettiin ehdottamaan kuultavia tahoja.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.42.

Puheenjohtaja

Laura Yli-Vakkuri

Sihteeri

Sanna Virtanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 18.03.2020 klo 11:40. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.